

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 10. europaudvalgsmøde

Mødedato: fredag den 3. februar 2023

Tidspunkt: kl. 11.30

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 9. januar 2023

1. Åbent samråd med skatteministeren om skattely

C (2020) 4885

EUU alm. del (20222) - Samrådsspørgsmål A

EUU alm. del (20222) - Samrådsspørgsmål B

EUU alm. del (20222) - Samrådsspørgsmål C

EUU alm. del (20222) - Samrådsspørgsmål D

EUU alm. del (20222) - Samrådsspørgsmål E

EUU alm. del (20222) - Samrådsspørgsmål F

L 2. Eventuelt

Note: Skatteudvalget er inviteret til at deltage under dagsordenspunkt 1

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FF =Forventet forhandlingsoplæg

FO =Forhandlingsoplæg

FL =Forventet lukket behandling

L =Lukket behandling

Europaudvalget

Referat af 10. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 3. februar 2023

Tidspunkt: kl. 11.30

Sted: vær. 2-133

Til stede: Niels Flemming Hansen (KF) formand, Kasper Sand Kjær (S) næstformand, Fie Hækkerup (S), Henrik Møller (S), Charlotte Munch (DD), Alexander Ryle (LA), Sigurd Agersnap (SF) Lisbeth Bech-Nielsen (SF), Søren Søndergaard (EL), Christina Olumeko (ALT).

Desuden deltog: Skatteminister Jeppe Bruus.

Punkt 1. Åbent samråd med skatteministeren om skattely

C (2020) 4885

EUU alm. del (20222) - Samrådsspørgsmål A

EUU alm. del (20222) - Samrådsspørgsmål B

EUU alm. del (20222) - Samrådsspørgsmål C

EUU alm. del (20222) - Samrådsspørgsmål D

EUU alm. del (20222) - Samrådsspørgsmål E

EUU alm. del (20222) - Samrådsspørgsmål F

Samrådsspørgsmål A

Stillet af Søren Søndergaard (EL)

»Ministeren bedes redegøre for indholdet af mødet mellem EU-Kommissionen og henholdsvis Skatteministeriet og Justitsministeriet på teknisk niveau vedrørende EU-Kommissionens henstilling af 14. juli 2020 (C (2020) 4885) om at gøre statslig finansiel støtte til virksomheder i Unionen betinget af fraværet af forbindelser til ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner (jf. EU's sortliste over skattely), der blev affholdt 6. september 2022, som oplyst i en besvarelse til Folketinget af 30. august 2022 (Europaudvalget, alm. del – svar på spm. 248). Herunder bedes ministeren redegøre for, om mødet førte til en fælles fortolkning af EU-retten mellem de danske myndigheder og EU-Kommissionen efter mere end to års uklarhed. Samrådsspørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2021-22, jf. EEU alm. del - samrådsspm. T.«

Samrådsspørgsmål B

Stillet af Søren Søndergaard (EL)

»Kan ministeren bekræfte, at der hersker uklarhed om retstilstanden, idet EU-Kommissionen (EU-traktatens vogter) og de danske myndigheder anlægger modstridende fortolkninger af, hvorvidt

EU-Kommissionens henstilling af 14. juli 2020 (C (2020) 4885) om at gøre statslig finansiel støtte til virksomheder i Unionen betinget af fraværet af forbindelser til ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner er i overensstemmelse med EU-retten? Samrådsspørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2021-22, jf. EUU alm. del - samrådsspm. U.«

Samrådsspørgsmål C

Stillet af Søren Søndergaard (EL)

»Ministeren bedes vurdere, om en beslutning truffet af et EU-medlemsland, som EU-Domstolen på et senere tidspunkt afgør som værende i strid med EU-retten, med al sandsynlighed vil være en undskyldelig overtrædelse – og dermed ikke kan medføre erstatningspligt for økonomiske tab som følge af den EU-stridige beslutning – i det tilfælde, at EU-Kommissionen direkte har henstillet medlemslandene til at træffe en sådan beslutning og i øvrigt har oplyst til medlemslandet talrige gange, at EU-Kommissionen opfatter en sådan beslutning som værende i overensstemmelse med EU-retten. Samrådsspørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2021-22, jf. EUU alm. del - samrådsspm. V.«

Samrådsspørgsmål D

Stillet af Søren Søndergaard (EL)

»Kan ministeren bekræfte, at nationale domstole i tilfælde af en eventuel erstatningssag anlagt mod Danmark for brud på EU-retten er forpligtet til at tage EU-Kommissionens henstillinger i betragtning som retskilde, når der træffes afgørelse, jf. Grimaldi-sagen (C-322/88). Samrådsspørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2021-22, jf. EUU alm. del - samrådsspm. W .«

Samrådsspørgsmål E

Stillet af Søren Søndergaard (EL)

»Finder ministeren det bekymrende, at EU-Kommissionen, jf. EU-Kommissionens henstilling af 14. juli 2020 (C (2020) 4885) om at gøre statslig finansiel støtte til virksomheder i Unionen betinget af fraværet af forbindelser til ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner, direkte opfordrer medlemslandene til at handle på en måde, som ifølge de danske myndigheder er i strid med EU-retten, idet spørgeren bemærker, at EU-Kommissionen som traktatens vogter sammen med EU-Domstolen har til opgave at sikre, at EU's lovgivning overholdes? Samrådsspørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2021-22, jf. EUU alm. del - samrådsspm. X.«

Samrådsspørgsmål F

Stillet af Søren Søndergaard (EL)

»Ministeren bedes oplyse, hvad ministeren fremadrettet vil gøre for at forhindre, at statslig finansiel støtte udbetales til virksomheder, som indirekte ejes fra et land på EU's sortliste over skattely. Samrådsspørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2021-22, jf. EUU alm. del - samrådspm. Y.«

Søren Søndergaard: Enhedslisten mener, at virksomheder, som burde betale skat i Danmark, men som ved hjælp af forskellige mere eller mindre snedige finter omgår at betale skat, er et stort problem. Samtidig med, at regeringen kæmper benhårdt for at indkræve 3 mia. kr. ved at afskaffe en helligdag, mister Danmark 5 mia. kr. til EU-skattely. Det vil sige, at vi sådan set kunne fastholde store bededag og oven i købet indføre en lille bededag fuldstændig uden økonomiske omkostninger.

Efter vores opfattelse siger det noget om, hvorfor det er vigtigt at bekæmpe skattely, men vi er også fuldstændig klar over, at det er en stor proces – det er også en proces, der kræver internationalt og europæisk samarbejde. Indtil det lykkes at bekæmpe skattely helt, må vi være fælles om at gøre livet så surt som muligt for de virksomheder, som betjener sig af skattely. Det kan vi f.eks. gøre ved at forhindre dem i at deltage i offentlige udbud, forhindre dem i at få skattefradrag og ved at forhindre dem i at få hjælpepakker, som vi udbetalte i forbindelse med covid-19. Det sidste er udgangspunktet for dette samråd.

For snart 3 år siden – den 18. april 2020 – blev der indgået en relativt bred aftale om at udelukke virksomheder i skattely fra hjælpepakkerne. Imidlertid blev det ret hurtigt klart, at regeringen fortolkede reglerne på en sådan måde, at absolut ingen virksomheder var omfattet af disse regler. Derfor har vi siden forsøgt at få regeringen til at fortolke reglerne på en anden måde og dermed sætte en stopper for hjælpepakker for virksomheder i skattely.

Vi har ikke stået alene – ud over en lang række andre partier er vi noget usædvanligt blevet bakket op af Europa-Kommissionen, som den 14. juli 2020 udsendte en klokkeklar henstilling til medlemslandene med en direkte anbefaling om at udelukke virksomheder, som direkte eller indirekte har ejere i lande på EU's sortliste over skattely, fra at kunne modtage hjælpepakker og anden offentlig støtte.

Efter den klare melding fra Europa-Kommissionen håbede vi, at den socialdemokratiske regering – som igen og igen har ført kampagner om at bekæmpe skattely – ville udnytte det. Desværre er der ikke sket noget som helst. I stedet har vi måttet stille det ene spørgsmål efter det andet – jeg tror, at dette er det fjerde samråd med en opfordring til regeringen om at agere.

Regeringen har på sin side hævdet, at der er uklarheder i Europa-Kommissionens indstilling, og at den ligefrem skulle være i strid med EU-retten. Vi har derfor opfordret regeringen til at afklare disse uklarheder med Kommissionen, og et møde blev langt om længe aftalt til den 6. september 2022 med det formål at få det afklaret. Formålet med samrådet i dag er at få at vide, hvad der skete på mødet den 6. september 2022, for vi har ikke fået noget at vide. Kan vi langt om længe begynde at forhindre, at virksomheder i skattely modtager hjælpepakker fra skatteyderne?

Jeg ser frem til ministerens redegørelse.

Skatteministeren: Jeg deler oprigtigt den politiske holdning til, at kampen mod skattely er helt central og vigtig. Det var den, da jeg var minister i den daværende regering – det er det nu, hvor jeg er minister i denne regering. Det er også rigtigt, at det nu er fjerde samråd – dette er det andet, jeg deltager i som skatteminister, og der har været to tidligere med min forgænger.

Der er stillet seks spørgsmål, som er tæt forbundne. De vedrører et kendt og langvarigt forløb om problemstillinger, der allerede har været genstand for flere samråd, både her i udvalget og i Skatteudvalget.

Spørgsmål A

Jeg bliver bedt om at redegøre for indholdet af det tekniske møde, der blev afholdt den 6. september 2022 mellem EU-Kommissionen, Skatteministeriet og Justitsministeriet. Herunder om mødet førte til en fælles fortolkning af EU-retten.

Mødet den 6. september 2022 var et møde udelukkende mellem jurister. På mødet var Kommissionen repræsenteret ved dens Juridiske Tjeneste og Generaldirektoratet for Beskatning. De danske deltagere var specialister i EU-ret fra Justitsministeriet og Skatteministeriet.

Jeg har fået oplyst, at de danske repræsentanter på mødet indledningsvist redegjorde for det langstrakte forløb med bl.a. flere samråd og mange folketingsspørgsmål, som Kommissionens henstilling har givet anledning til i Danmark. Og at de danske deltagere derefter på mødet redegjorde for, at Kommissionens skriftlige svar ikke har været tilstrækkelige til, at det for de involverede ministerier har været muligt at forstå, hvordan Kommissionen mener, at henstillingen kan forenes med EU-Domstolens praksis. Jeg har desuden fået oplyst, at drøftelserne på mødet herefter navnlig vedrørte fortolkningen af enkelte centrale domme fra EU-Domstolen.

De pågældende domme er der allerede blevet henvist til i de skriftlige spørgsmål, som Skatteministeriet har stillet til Kommissionen, og som løbende er blevet fremsendt til udvalget. Dommene er centrale, fordi det både er Skatteministeriets og Justitsministeriets klare opfattelse, at Kommissionens henstilling ikke er i overensstemmelse med den fortolkning af EU-retten, som EU-Domstolen har fastlagt i dommene.

På det samråd, der blev afholdt her i udvalget den 24. februar 2022, tilkendegav jeg, at det ikke havde gjort det lettere at opnå en afklaring, at Kommissionen i sine skriftlige svar ikke havde taget helt konkret og udtrykkeligt stilling til den omfangsrige praksis fra EU-Domstolen, som de danske myndigheder har baseret deres fortolkning på og henvist til.

Et eksempel er en dom fra EU-Domstolen (sag C-299/02) om en hollandsk regel. Efter den pågældende regel kunne et selskab ikke indregistrere et skib i Holland, hvis ejeren af selskabet var hjemmehørende uden for EU eller EØS. Indregistrering af et skib reguleres af etableringsretten – helt ligesom indregistrering af et datterselskab. Dommen vedrørte altså præcis det, der er den grundlæggende tvist mellem Danmark og Kommissionen, nemlig om det udgør en restriktion i den fri etableringsret, hvis en national regel lægger vægt på, hvor en bagvedliggende ejer er hjemmehørende.

EU-Domstolen fastslog, at den hollandske regel var i strid med den frie etableringsret. Det er helt i overensstemmelse med de danske myndigheders fortolkning under dialogen med Kommissionen. I øvrigt var det også Kommissionens synspunkt under den hollandske sag.

Jeg har fået oplyst, at Kommissionens repræsentanter på mødet den 6. september 2022 grundlæggende gentog de synspunkter, der allerede er blevet fremført i Kommissionens skriftlige svar. Og at de altså fortsat ikke fremkom med helt konkrete forklaringer på, hvorfor Kommissionen mener, at EU-Domstolens praksis – og ikke mindst de pågældende helt konkrete domme – kan fortolkes på en anden måde end den fortolkning, som det danske embedsværk anlægger. Der blev heller ikke henvist til domme, der ikke tidligere har været inddraget i korrespondancen.

Så konklusionen er desværre, at mødet ikke førte til en fælles fortolkning af EU-retten.

Spørgsmål B og C

Det leder mig over til samrådsspørgsmål B og C, som hænger nært sammen, og som jeg derfor vil besvare samlet.

Ved samrådsspørgsmål B bliver jeg anmodet om at bekræfte, at der hersker uklarhed om retstilstanden. Ved samrådsspørgsmål C spørges, om jeg finder det bekymrende, at EU-Kommissionen direkte opfordrer medlemslandene til at handle på en måde, som ifølge de danske myndigheder er i strid med EU-retten.

For at besvare de to spørgsmål må jeg først henvise til, at der – som jeg lige har redegjort for – ikke er opnået enighed med Kommissionen og det danske embedsværk om en fælles fortolkning af EU-retten. Mine embedsmænd har desuden oplyst mig om, at de anser mulighederne for en fortsat dialog med Kommissionen om emnet for udtømte. Jeg har forstået, at det også er Kommissionens opfattelse.

Derfor må jeg gentage, hvad jeg også tilkendegav på samrådet den 24. februar 2022. Nemlig at så længe jeg som minister klart og utvetydigt får at vide, at der er enighed om fortolkningen af EU-retten blandt eksperterne i Skatteministeriet og Justitsministeriet, og at de altså er enige om, at det ville være i strid med EU-retten at følge Kommissionens henstilling, så er det en rådgivning, som jeg både skal og vil basere mig på.

Skulle der ske en udvikling i EU-Domstolens praksis, vil det naturligvis kunne begrunde en fornyet vurdering. Men medmindre EU-Domstolen skulle ændre sin faste praksis, vil regeringen altså fastholde den hidtidige fortolkning af EU-retten i overensstemmelse med embedsværkets klare anbefaling.

Jura er ikke en eksakt disciplin, og juristerne er derfor ikke altid enige om, hvordan konkrete juridiske spørgsmål skal besvares. Men som minister er det den fortolkning, som eksperterne i ministerierne anlægger, som jeg skal og vil følge.

Jeg synes ikke, at det kan hævdes at være direkte bekymrende, at dialogen ikke har ført til enighed mellem de danske myndigheder og Kommissionen. Det er selvfølgelig uheldigt, at Kommissionen har en anden fortolkning af EU-retten end det danske embedsværk. Men det er langt fra første gang det er sket, og med stor sandsynlighed heller ikke sidste.

Gennem tid har der været flere eksempler på, at Kommissionen har udstedt bindende retsakter, som EU-Domstolen efterfølgende har anset for at stride mod traktaten og derfor har anset for ugyldige. Kommissionen er altså ikke ufejlbarlig, når det kommer til fortolkningen af EU-retten.

Så selv om jeg er ærgerlig over at konstatere, at der ikke er opnået enighed med Kommissionen om, hvad der følger af EU-Domstolens praksis, så er den slags uenigheder desværre uundgåelige i praksis.

Spørgsmål D

Samrådsspørgsmål D forstår jeg sådan, at jeg bliver bedt om at vurdere, om det vil være en undskyldelig overtrædelse af EU-retten – og dermed ikke vil medføre erstatningspligt for staten – hvis Danmark afslår støtte til en virksomhed i overensstemmelse med Kommissionens henstilling, og EU-Domstolen senere fastslår, at afslaget er i strid med EU-retten.

Når de danske myndigheder træffer afgørelser, har de selv ansvaret for, at EU-retten overholdes. Giver der afslag på støtte til en konkret virksomhed, kan virksomheden derfor anlægge en sag mod de danske myndigheder, hvis virksomheden mener, at afslaget er i strid med EU-retten.

Konsekvensen af, at de danske myndigheder træffer en EU-retsstridig afgørelse, er derfor umiddelbart, at den pågældende afgørelse vil blive tilsidesat ved domstolene, sådan at kompensationen skal udbetales efterfølgende. En tilsidesættelse af EU-retten vil efter omstændighederne derudover kunne udløse et erstatningsansvar for den danske stat. Det forudsætter efter EU-Domstolens praksis, at der foreligger en overtrædelse af EU-retten, der er tilstrækkelig klar.

Kommissionens opfattelse – som både er kommet til udtryk i henstillingen og efterfølgende er blevet gentaget under dialogen med de danske myndigheder – vil utvivlsomt være et moment, der taler for, at et afslag på udbetaling af støtte i givet fald ikke ville udgøre en så klar tilsidesættelse af EU-retten, at staten ville være erstatningsansvarlig efter EU-retten.

Som jeg tilkendegav på samrådet den 24. februar 2022, er det imidlertid hverken relevant eller afgørende, hvad der i værste fald vil kunne være konsekvensen af en tilsidesættelse af EU-retten. Tværtimod skal myndighederne naturligvis både ved udformningen og administrationen af dansk lovgivning overholde EU-retten, uden hensyn til hvad konsekvenserne af en eventuel tilsidesættelse er.

Jeg vil også gentage, at det er et grundprincip i et retssamfund, at myndighederne til enhver tid skal bestræbe sig på at overholde lovgivningen. Og det ville stride helt fundamentalt mod dette grundprincip, hvis ministerier eller andre myndigheder – populært sagt – blot »tog chancen« og handlede i strid med deres egen juridiske fortolkning, blot fordi det blev anset for mere eller mindre risikofrit.

Spørgsmål E

Ved samrådsspørgsmål E bliver jeg bedt om at bekræfte, at nationale domstole i tilfælde af en eventuel erstatningssag anlagt mod Danmark for brud på EU-retten er forpligtet til at tage EU-Kommissionens henstillinger i betragtning som retskilde, når der træffes afgørelse. Der henvises i den forbindelse til EU-Domstolens dom i den såkaldte Grimaldi-sag. Jeg kan bekræfte, at Domstolen i den pågældende sag tilkendegav, at nationale domstole er forpligtede til at tage hensyn til en henstilling fra Kommissionen.

Det ændrer dog ikke på, at en henstilling er en ikkebindende retsakt, som derfor under ingen omstændigheder kan ændre på de forpligtelser, som medlemsstaterne skal overholde efter traktaten. Så henstillingen vil principielt være en retskilde, som nationale domstole vil skulle inddrage, hvis de skal træffe afgørelse i en sag, der er dækket af henstillingens anvendelsesområde – men det vil være en retskilde, der kun vil kunne tillægges meget begrænset vægt.

Spørgsmål F

Ved det sidste spørgsmål – spørgsmål F – bliver jeg bedt om at oplyse, hvad jeg fremadrettet vil gøre for at forhindre, at statslig finansiel støtte udbetales til virksomheder, som indirekte ejes fra et land på EU's sortliste over skattely.

I den henseende vil jeg først og fremmest understrege, at den tidligere regering sammen med resten af partierne bag covid-19-hjælpepakkerne, under hele covid-19-krisen prioriterede at holde hånden under danske virksomheder og lønmodtagere.

Lønkompositionsordningerne gik f.eks. til at holde hånden under danske arbejdspladser, så virksomhederne fortsat kunne betale løn til deres medarbejdere. Samtidig skulle virksomhederne have et dansk CVR-nummer, og medarbejderne skulle have fast arbejdssted i Danmark.

Lønkompositionen endte derfor i realiteten hos danske lønmodtagere, for det var en betingelse for udbetaling af kompensationen, at virksomhederne udbetalte fuld løn til deres medarbejdere. Tilsvarende var ordningerne for faste omkostninger indrettet sådan, at kompensation kun blev udbetalt til dækning af konkrete omkostninger som f.eks. husleje.

Der blev kun ydet kompensation for tab på aktiviteter, der var skattepligtige i Danmark, og selve kompensationsbeløbene var også skattepligtige i Danmark.

Ejerne – uanset hvor de måtte befinde sig – kunne altså ikke føre kompensationen ud af landet, hverken helt eller delvist. Og selv om jeg selvfølgelig ikke kan garantere, at det ikke er sket, har jeg heller ikke hørt om tilfælde, hvor kompensation efter hjælpepakkerne i strid med reglerne er blevet ført ud af landet til bagvedliggende ejere i lande på EU's sortliste.

Der skal efter min opfattelse slås hårdt ned på enhver form for skatteundgåelse ved brug af skattelykonstruktioner. Men det er også vigtigt at sætte problemstillingen om hjælpepakkerne i sit rette perspektiv – og det rette perspektiv er altså, at udbetaling af kompensation efter hjælpepakkerne kom virksomheder og lønmodtagere her i landet til gode.

Det kan også være forklaringen på, at ingen andre EU-lande – så vidt jeg er orienteret – har fulgt alle anbefalingerne i Kommissionens henstilling, hverken i relation til covid-19 hjælpepakker eller i forhold til at yde finansiel støtte mere generelt. Jeg har således fået oplyst, at der så vidt vides ingen eksempler er på, at andre lande – sådan som Kommissionen anbefaler i sin henstilling – har afskåret virksomheder fra covid-19-støtte og anden finansiel støtte alene med henvisning til virksomhedernes forbindelser til et land på EU's sortliste.

Jeg har også fået oplyst, at der ikke er noget samlet overblik over alle EU-landenes mange hjælpepakker. Men i de tilfælde, hvor andre lande ligesom Danmark har haft særlige skattelyklausuler, er indtrykket, at de har haft et ret begrænset anvendelsesområde.

Derudover vil jeg også gerne understrege, at det jo ikke er sådan, at jeg som skatteminister er den eneste, der står for udbetaling af finansiel støtte, der falder ind under henstillingens anvendelsesområde.

Når det er sagt, så er det direkte svar på spørgsmålet, at jeg ikke helt kan forhindre, at der sker udbetaling af støtte til danske virksomheder, udelukkende fordi de har en bagvedliggende ejer i et land på EU's sortliste. Simpelthen fordi jeg så ville handle ulovligt. Derfor er det i stedet vigtigt fortsat at fokusere på, at de konkrete støtteordninger udformes således, at støtten i videst muligt omfang kommer virksomhedens medarbejdere og samarbejdspartnere i Danmark til gode – og ikke udbetales til ejerne.

Det er naturligvis også vigtigt, at lovgivningen generelt er indrettet sådan, at der ikke er mulighed for skatteundgåelse ved brug af skattelykonstruktioner. I den henseende har vi i Danmark meget stærke værnsregler.

Det har vi for eksempel fået bekræftet ved en højesteretsdom så sent som i sidste måned. Højesteret gav her skattemyndighederne medhold i, at der skulle indeholdes kildeskat i Danmark i to sager, hvor udbytter fra danske selskaber blev udbetalt til holdingselskaber i EU, men hvor udbytterne blev videreført til bagvedliggende ejere i lande, som ikke havde en dobbeltbeskatningsoverenskomst med Danmark. Højesteret anerkendte skattemyndighedernes synspunkt om, at dansk beskatning ikke kan undgås ved den slags »kunstfærdige juridiske konstruktioner« med mellemliggende selskaber i EU.

Specifikt i forhold til lande på EU's sortliste, har vi siden 2021 haft særlige skattesanktioner – de såkaldt defensive foranstaltninger. De består blandt andet i, at kildeskatten fordobles fra 22 til 44 pct., når renter eller udbytter betales til ejere i sortlistelande, også i tilfælde hvor det sker gennem kunstige arrangementer som dem, Højesteret lige har taget stilling til. Derudover er der aldrig fradragsret i Danmark for betalinger til f.eks. ejere i sortlistelande, heller ikke når de sker gennem mellemliggende selskaber i EU.

Regeringen vil også fremadrettet arbejde aktivt for en effektiv og fair selskabsbeskatning. Danmark er for eksempel – sammen med de øvrige EU-lande - på vej til at gennemføre regler om minimumsbeskatning af store multinationale koncerner. Regeringen vil også fortsat arbejde hårdt for en effektiv skattekontrol, der kan bidrage til at hindre udnyttelse af f.eks. skattelykonstruktioner.

Søren Søndergaard: Tak til ministeren for et klart svar – man kunne måske sige langt om længe. Den 27. oktober 2020 – altså for mere end 2 år siden – aftalte vi, at en »afklaring om, i hvilket omfang man kan anvende rækkevidden af det juridiske grundlag for Europa-Kommissionens henstilling af den 14. juli 2020 vedrørende stats- og finansiel støtte, skal ske hurtigst muligt og med hensigt om, at det sker inden udgangen af 2020.« Nu har vi så fået svaret i februar 2023 – der er virkelig gang i energien, når det kommer til at gøre noget ved skattely.

Ministeren siger, at man som virksomhed kan undgå at blive ramt af skattelysanktioner, hvis man f.eks. er et datterselskab i Danmark med hovedkontor i Luxembourg, men man er ejet af nogle skatteål i Bahamas. Jeg synes, det er vildt. Nu skal der snart forhandles en europapolitisk aftale – kommer punkt 1 i den aftale til at adressere, at EU i dén grad favoriserer skatteål?

Jeg synes også, at den institutionelle del af det er vild. Der står ingen steder i Lissabontraktaten, at det danske justitsministerium eller skatteministerium er traktatens vogtere. Der står helt tydeligt, at Europa-Kommissionen er traktatens vogter. Ministeren siger i dag, at vi ikke kan regne med det, der kommer fra Europa-Kommissionen, da de nogle gange tager fejl, og at vi foretager vores egne vurderinger. Det er en total underminering af det, der burde være en retstilstand. Naturligvis kan Europa-Kommissionen begå fejl, men den eneste instans, der kan afklare Kommissionens fejl, er EU-Domstolen.

Hvis Danmark sørger for at få rejst en sag ved at implementere Europa-Kommissionens anbefalinger, og en virksomhed i skattely forsøger at rette en sag mod os, så vil vi være undtaget repressalier, fordi vi vil kunne henvise til, at Europa-Kommissionen har bedt os om at gøre det. Jeg er glad for, at ministeren understreger det. Så kan vi rette ind efter afgørelsen af sagen, og så vil retstilstanden være i orden. Men det store spørgsmål er, om regeringen vil gå efter at få rejst sådan en sag. Hvis man ikke vil det, er det jo en politisk beslutning om ikke at udnytte alle muligheder for at bekæmpe skattely samt ikke at anerkende Europa-Kommissionen som traktatens vogter.

Synes ministeren ikke, at det er ret alvorligt, at EU helt åbent tillader skatteål at fungere, og at man begrænser medlemslandenes mulighed for at gøre noget ved det? Europa-Kommissionen er åbenbart ikke sin opgave som traktatens vogter voksen. Hvorfor ikke få afprøvet det ved EU-Domstolen, så vi kan sikre fremtiden?

Skatteministeren: Henstillingen fra Kommissionen er ikke en bindende retsakt, og den juridiske vurdering fra juristerne i Skatteministeriet og Justitsministeriet er klar. Som minister er jeg forpligtet til at overholde ministeransvarlighedsloven, og jeg kan derfor ikke sidde en klar indstilling fra mit embedsværk overhørig.

Dette er en træls sag. Jeg vil meget gerne kæmpe aktivt for at styrke indsatsen mod skattelykonstruktioner – både i Danmark og internationalt. Men jeg kan ikke træffe en politisk beslutning, der går imod embedsværkets klare juridiske vurderinger. Jeg kan ikke skalte og valte med, hvordan jeg forvalter sager, afhængigt af om jeg er politisk enig eller uenig. Folketinget, virksomheder og borgere i dette demokrati har en forventning om, at jeg forvalter loven, som den bør forvaltes på baggrund af den juridiske vurdering, frem for at jeg vælger det, jeg finder politisk opportunt. Så får vi nemlig et demokrati, vi ikke ønsker os.

Hvad forventer vi af EU fremadrettet? Skal det være et sted, hvor man bekæmper skattely? Helt absolut.

Søren Søndergaard: Det kan under ingen omstændigheder være dårligt, at Domstolen afklarer det – er det ikke det, et retssamfund er? Retstilstanden i Danmark på dette område afgøres jo i sidste ende af Domstolen, og når der opstår tvivl, er det vel naturligt, at man appellerer til Domstolen og får det afklaret.

Ministeren fik det nærmest til at lyde, som om det er et tilfældigt stykke papir, Kommissionen har afsendt, som ikke har den store betydning. Lad mig lige læse op, hvad direktøren i Generaldirektoratet for Beskatning og Toldunion (TAXUD), Benjamin Angel, skriver til bl.a. ministeren:

»Jeg vil gerne gentage, at anbefalingerne repræsenterer Kommissionens officielle holdning til de spørgsmål, de behandler. Alle relevante Kommissionens tjenester, inklusive den

juridiske tjeneste, bidrog til færdiggørelsen af denne retsakt. Altså reflekterer anbefalingen Kommissionens syn på fortolkning og anvendelsen af Unionens fundamentale friheder som etableret i EU-traktaterne og er adresseret til medlemsstaterne.«

Det er jo relativt markant. De har inddraget alle relevante synspunkter i sagen, og de har en anden opfattelse af, hvem traktatens vogter er. Alligevel afviser ministeren at få det afklaret ved EU-Domstolen. Jeg forstår ikke hvorfor.

Hvis man lægger Skatteministeriets og Justitsministeriets holdning til grund, har vi et EU, som tillader, at skatteåb kan få gode forhold. Derudover står vi i en situation, hvor traktatens vogter – nemlig Europa-Kommissionen – selv efter grundige behandlinger kommer med noget, som er stik imod det, EU-Domstolen siger. De to forhold kalder på en kommentar fra ministeren.

Skatteministeren: Skattemyndighederne og juristerne i Justitsministeriet er ikke i tvivl, og jeg kan ikke indføre regler, som myndighederne mener er ulovlige. De danske myndigheder har åbenlyst en anden fortolkning end Kommissionen. Det er da en politisk irriterende situation. Vil jeg fortsætte kampen mod skattely og skattelykonstruktioner? Det vil jeg i hvert fald. Det ændrer bare ikke ved, at jeg som minister er forpligtet til at følge dansk lovgivning, ministeransvarlighedsloven og de indstillinger, der kommer – også selv om jeg synes, at de er træls. Det må være en berettiget forventning til mig som minister.

Der blev spurgt til, om der har været tilsvarende eksempler tidligere. Det er usædvanligt, at uenigheden vedrører et tilfælde, hvor Kommissionen mener, at EU-retten ikke begrænser medlemsstaternes muligheder for at fastsætte regler, mens de danske myndigheder mener det modsatte. Det er den situation, vi står i. Der er imidlertid talrige eksempler på, at Kommissionen har anlagt en fortolkning af EU-retten, som EU-Domstolen ikke har fulgt. Der er også eksempler på uenighed mellem de danske myndigheder og Kommissionen om fortolkning af EU-retten, hvor EU-Domstolen har været enig med de danske myndigheder.

Fra skatteområdet kan det nævnes, at Kommissionen for nogle år siden anlagde en traktatkrænkelsessag om de danske regler om fællesregistrering på momsområdet. Fællesregistrering indebærer, at de omfattede virksomheder i momsmæssig henseende ses som en virksomhed. Det betyder bl.a., at der ikke skal pålægges moms på handel med varer og ydelser mellem virksomhederne. Kommissionen hævdede, at de danske regler ikke blot var i strid med ordlyden og tilblivelseshistorien bag EU's momsdirektiv, men også stred mod reglernes grundlæggende formål. Domstolen gav Danmark fuldt medhold og fastslog, at alle de momenter, som Kommissionen støttede sin fortolkning på – altså både ordlyden, tilblivelseshistorien og formålet med EU-reglerne – reelt støttede de danske myndigheders fortolkning.

Jeg kan ikke sige, at situationer som disse ikke vil opstå fremadrettet. De er opstået historisk set, de kommer formentlig også til at opstå igen, og i en situation med forskellige fortolkninger må jeg forholde mig til den klare indstilling fra de danske myndigheder.

Lisbeth Bech-Nielsen: Det har jo været et langstrakt forløb. Vi har fået indsigt i korrespondancen mellem Kommissionens skattedirektør og de danske myndigheder, og man må sige, at diplomatsproget slår sprækker. Man mærker en tydelig utålmodighed med de danske myndigheder. Der er ingen tvivl fra Kommissionens side, og Kommissionen er traktatens vogter.

Man kan undre sig lidt over, at der åbenbart ikke har været hastværk fra regeringen og den tidligere regerings side, for der er 8 måneder imellem et brev fra Kommissionen og et svar fra Danmark – som i øvrigt indeholder samme budskab som tidligere, nemlig at man stadig væk er uenig. Det giver et indtryk af, at regeringen ikke har prioriteret at opnå klarhed og i sidste ende at bekæmpe, at skattekroner ender i skattely.

Er skatteministeren enig i, at beneficial ownership er afgørende for, om noget er skattely eller ej? Altså at det ikke kun er direkte ejerskab, der ligger til grund for det arbejde, der foregår i Kommissionen, OECD og andre steder, hvor man behandler sager om skattely?

Skatteministeren: Synes jeg, at der er gået for lang tid med dette forløb? Ja, det synes jeg. Synes jeg, at det er for lang tid, at der går 8 måneder, inden man følger op med et svar? Ja, det er da sindssygt lang tid. Er det udtryk for, at det ikke var en prioritering for den daværende S-regering at bekæmpe skattely? Nej, det er det ikke.

Jeg ville ønske, at der havde været en hurtigere afklaring. De danske myndigheder kunne godt have været hurtigere i at tilvejebringe det rette grundlag af informationer, men ansvaret ligger ikke hos de danske myndigheder alene. Det har været trægt at få en dialog op at stå med Kommissionen, og det er ikke lykkedes at nå ind til kernen og få de juridiske argumenter frem. Det er fint med et samråd som dette, så der kan opnås klarhed om, hvad der foregik på mødet mellem de danske myndigheder og Kommissionen den 6. september.

NOT Jeg vil gerne svare skriftligt på spørgsmålet om en definition af beneficial ownership.

Sigurd Agersnap: Ministeren har flere gange gentaget, at Europa-Kommissionen flere gange har taget fejl eller er blevet underkendt af EU-Domstolen i deres fortolkning af EU-retten og traktaten. Der er også talrige eksempler på, at danske myndigheder har fortolket traktaten i strid med EU-Domstolens senere praksis. Er det uden for enhver tvivl, at Kommissionen kan have ret, og der dermed ikke er mulighed for at prøve sagen? Selv om jeg føler mig sikker på noget, finder jeg da grundlag for tvivl, hvis nogen med et større juridisk stempel siger noget andet.

Christina Olumeko: Vi kan forstå, at det både er Justitsministeriets og Skatteministeriets vurdering, at afskæring af støtten vil være i strid med EU-retten – på trods af Kommissionens klare henstilling. Kan ministeren opsummere den juridiske argumentation fra ministerierne for anvendelse af retten til etableringsfrihed, på trods af at støtten blev udbetalt i en meget særlig situation, nemlig en pandemi, og at traktatens artikel 52 giver mulighed for undtagelser af hensyn til den offentlige orden, og at Kommissionen i det hele taget er meget kraftigt imod skattely?

Er der hentet ekstra bistand fra eksempelvis kammeradvokaten eller andre eksterne rådgivere til brug for ministeriernes vurdering?

Skatteministeren: Til Sigurd Agersnap: Er det hævet over enhver tvivl? Nej, jura er jo ikke en eksakt videnskab. Hvis man kaster en jurist op i luften, er man sikker på, at juristen falder til jorden. Hvis man kaster et juridisk argument op i luften, er det jo ikke sikkert, at det falder til jorden – det kan være, at det flyver videre, det kan være, at et modsat argument falder til jorden. Derfor kan det ikke være hævet over enhver tvivl, men indstillingen fra myndighederne er tydelig, og det er hævet over enhver tvivl, at jeg som minister er ansvarlig for at overholde ministeransvarlighedsloven.

NOT Til Christina Olumeko: Jeg svarer gerne skriftligt, så de juridiske argumenter kan foldes ud.

Der er ikke indhentet juridisk bistand fra f.eks. kammeradvokaten. Juristerne i ministerierne er ikke i tvivl, og derfor har der ikke været behov for at indhente ekstern juridisk bistand.

Lisbeth Bech-Nielsen: Normalt er jeg meget large, når en minister vil svare skriftligt på et spørgsmål til et samråd – en minister kan ikke vide alt. Men ministeren har været skatteminister i lang tid, og spørgsmålet om beneficial ownership er ikke teknik, det er hjertet af diskussionen om, hvornår noget er skattely. Hvis vi kun kigger på direkte ejerskab, er stort set ingen virksomheder i skattely, og så er der jo ikke noget at tale om. Jeg troede, at kampen om den definition var ovre for længe siden, for det er fuldstændig banalt i OECD, i EU, alle steder, man taler om selskaber i skattely. Så jeg bliver simpelt hen nødt til at insistere på, at ministeren svarer på det spørgsmål.

Søren Søndergaard: Det er meget interessant, at ministeren henviser til eksempler, hvor Europa-Kommissionen har taget fejl, ved at henvise til nogle EU-domme. Det er jo for pokker lige præcis det, der er pointen. Om Europa-Kommissionen har taget fejl, er ikke noget, man afgør i Skatteministeriet. Det er ikke noget, man afgør på værtshuse rundt omkring i byen. Det er noget, der i sidste ende bliver afgjort af EU-Domstolen. Det er underligt, at man ikke vil forsøge at få en domstolsafgørelse fra EU-Domstolen på denne tvist, fordi etableringsretten er jo ikke dansk lovgivning. Det er implementeret i dansk lovgivning, men etableringsretten er EU-lovgivning, og derfor skulle man tro, at det var noget, Kommissionen havde lidt mere forstand på.

Kan ministeren bekræfte, at den tidligere regering – den nye regering har ikke nået det endnu – igen og igen fremlagde lovforslag i Folketinget, hvor der stod, at der var en procesrisiko i forhold til EU-retten?

Kan ministeren bekræfte, at EU-Domstolen er dynamisk? Og at det er sket talrige gange, at EU-Domstolen har ændret på tidligere domme gennem en dynamisk fortolkning – bl.a. på baggrund af, hvordan medlemslande har stillet sig?

Skatteministeren: Til Lisbeth Bech-Nielsen: Det er rigtigt, at vi bruger beneficial ownership. Den højesteretsdom fra januar 2022, jeg henviste til, handler bl.a. om det. Vi brugte det bl.a. i de sager, hvor skattemyndighederne fik medhold i, at man ikke kan føre udbytte ud af et dansk selskab gennem en konstruktion i et EU-land til et bagvedliggende ejerskab i et skattely. Det vil sige, at hvis f.eks. Luxembourgselskabet indsættes af de bagvedliggende ejere i et forsøg på at udnytte EU-retten, kan vi nægte at udbetale støtten, fordi det er misbrug. Så sådan er reglerne allerede indrettet, og det er nogle af de vandelsregler, jeg nævnte i min tale, og som højesteretsdommen er udtryk for.

Til Søren Søndergaard: Man kan ikke bede EU-Domstolen om en udtalelse. For at få en sådan udtalelse skulle jeg indføre lovgivning, som jeg har fået at vide er ulovlig, og derefter kan et selskab lægge sag an ved EU-Domstolen for at få det afklaret. Jeg kan ikke gå den vej, for så bryder jeg ministeransvarlighedsloven.

Er der lavet lovforslag, hvor der er en procesrisiko? Jeg har i hvert fald selv som retsordfører deltaget i diskussioner vedrørende lovgivning, hvor argumentet om procesrisiko er blevet anvendt. I den sag var der grundlæggende tvivl mellem de danske myndigheders og EU's fortolkning, og visse

ting var stadig ved at blive afklaret – så vidt jeg husker. Men her er der jo ingen tvivl. Her foreligger en klar indstilling fra myndighederne.

Er EU-Domstolen dynamisk? Ja. Er den aktivistisk? Ja. Synes jeg politisk set, at EU-Domstolen nogle gange er for aktivistisk og udfylder nogle rum, den ikke burde gøre? Ja. Er det et problem for Danmark og for de andre medlemsstater i EU? Ja, det synes jeg.

Sigurd Agersnap: Jeg kan forstå på ministeren, at det er en utilfredsstillende retsstilling, at vi kan risikere, at statsstøtte bliver udbetalt til firmaer, der opererer fra skattely. Der kommer flere statsstøtteinitiativer fra EU, så hvad gør vi for at få klarhed omkring retstilstanden?

Lisbeth Bech-Nielsen: Jeg håber, at udvalgsformanden vil støtte mig i, at det grænser til foragt for Folketinget, at skatteministeren ikke vil svare på et basalt spørgsmål. Skatteministeren behøver ikke at belære udvalgets medlemmer om, hvad beneficial ownership betyder. Jeg bad skatteministeren om at bekræfte, at man selvfølgelig også i det danske Skatteministerium bruger den definition på skattely, at det også kan være indirekte ejerskab. Jeg hørte ikke ministeren svare på det før, og det må ministeren simpelt hen svare på nu. Det kan ikke passe, at tiden løber, og at man ikke kan få et svar på et basalt spørgsmål.

Christina Olumeko: Justits- og Skatteministeriet vurderer, at EU-retten kræver, at danske skattekroner skal gå til virksomheder i skattely. Hvis det er sandt, er det ret kontroversielt. Finder ministeren EU-retten urimelig, og hvad vil man gøre for at ændre EU-retten?

Formanden: Der er blevet svaret, at man vil svare skriftligt, men jeg vil henstille til, at ministeren svarer.

Skatteministeren: Til Lisbeth Bech-Nielsen: Jeg synes da ikke, at det er særlig spændende at sidde her og blive anklaget for foragt for Folketinget. Jeg forsøger faktisk at svare helt oprigtigt og venligt. Så lad mig bare svare kort: Ja.

Til Sigurd Agersnap: Vi har en fælles interesse i at arbejde for, at de ordninger, vi vedtager, er så klare og tydelige som muligt, og at de selvfølgelig også tager højde for kampen mod skattely.

Til Christina Olumeko: Jeg har tænkt mig i en bredere politisk forstand at intensivere kampen mod skattelykonstruktioner, hvidvask og alt muligt andet – både i Danmark, men selvfølgelig også på EU-plan.

Søren Søndergaard: Ministeren roder sig gang på gang ud i nogle mærkelige modsætninger. Hvordan kan man henvise til tidligere domme, hvis EU-Domstolen er dynamisk? Tidligere domme er i bedste fald et bidrag til en indstilling. Ind imellem det bidrag, som en tidligere dom er, og en eventuel fremtidig dom og afklaring, har vi så en klokkeklar indstilling fra Europa-Kommissionen, som har inddraget alle relevante parter. Og den konklusion er ifølge Justitsministeriet og Skatteministeriet i modsætning til EU-retten. Hvordan hænger det sammen? Hvis den er dynamisk, skal man selvfølgelig tage udgangspunkt i det.

Beklager ministeren, hvis EU-Domstolen på et tidspunkt giver efter for Europa-Kommissionen? Det lød næsten som om, at ministeren beklagede, hvis der skulle opstå en situation, hvor EU-Domstolen qua sin dynamiske funktion giver Kommissionen ret. Jeg håber ikke, det var det, ministeren mente. Jeg håber, at ministeren vil gøre alt for at få EU-Domstolen til at afklare dette. Enhedslisten

mener, at vi bør indføre loven i Danmark på basis af Europa-Kommissionens henstilling til medlemslandene, og så må vi se, hvad svaret bliver på det. Det er jo slet ikke sikkert, at der er nogle virksomheder, der lægger sag an, og hvis der er, får vi en autoriseret afgørelse, som ikke vil koste Danmark noget, fordi vi kan henvise til Kommissionens henstilling. Det har ministeren jo bekræftet.

Det er en træls sag, og for mig rejser den spørgsmålet om, hvor interesseret man i virkeligheden er i at bruge alle midler til at bekæmpe skattely, for det synes jeg ikke, man gør.

Tak til ministeren for at stille op. Vi følger op med en række skriftlige spørgsmål, og så må vi jo håbe på, at et andet land kan få det afklaret for os, når nu ministeren ikke ønsker det.

Skatteministeren: Jeg synes også, at det er en træls sag. Jeg har ikke fået rådgivning om det, men jeg føler mig ret overbevist om, at juristerne vil sige til mig, at jeg ikke kan tilsidesætte deres vurdering. Skulle der ske en udvikling i EU-Domstolens praksis vil det naturligvis kunne begrunde en fornyet vurdering, men indtil da fastholder vi den hidtidige fortolkning af EU-retten i overensstemmelse med embedsværkets klare anbefaling.

Skulle et andet land indføre lovgivningen, og det skulle give anledning til en sag ved EU-Domstolen, som så ændrer praksis, så kan det jo føre til en ny vurdering. Men jeg kan ikke trække en holdning ved EU-Domstolen, og jeg kan ikke indføre lovgivning, som er vurderet ulovlig, da jeg som minister skal overholde ministeransvarlighedsloven.

Mødet sluttede 12:36.